

Imperiul hitit

În prima jumătate a mileniului al 2-lea î. Hr., triburi indo-europene au invadat teritoriile de centru și de răsărit ale Asiei Mici. În sudul Balcanilor s-au despartit, o parte luând-o spre Iran (aheii), alta așezându-se în Anatolia, la nord de Cappadocia.

Populația întâlnită aici se numea hatti, de la care războinicii indo-europeni cuceritori au primit numele de hititi. Prin secolele XVIII și XVII î.Hr. în țara hititilor existau câteva centre foarte puternice conduse de regi: Kushar, Nesha, Zalpoa. Se presupune că dialectul Nesha a stat la baza limbii hitite.

Statul hitit centralizat s-a constituit la sfârșitul secolului al XVIII-lea î.Hr, fiind înființat de regele Pihhanas și de fiul său Anitta. Capitala Regatului Vechi (1700-1500 î. Hr.) era Hattusas, exceptând o scurtă perioadă de întrerupere (1689-1650 î. Hr.), când Anitta avea să mute capitala la Nasha. Dinastia Labarnas a ramas cel mai important, asemănător cu Caesar în ochii posterității. Primele plăcuțe cu scriere cuneiformă, babiloniană, datează din timpul lui Hattusilis I (1620-1590 î.Hr.). Între acestea figurează și testamentul său poetic. După moartea lui Mursilis I (1590 î. Hr.), cuceritorul Siriei și jefuitorul Babilonului, urmează, pentru o jumătate de secol, decaderea. Ultimul rege al Regatului Hitit Vechi, Telepin (1525-1500 î.Hr.), a inițiat "Adunarea tuturor războinicilor", numită "pankus" și "Sfatul" de pe lângă suveran numit "tullia", precum și primul cod de legi hitit.

Epoca obscură care a urmat s-a numit Regatul Mijlociu (1500-1380 î. Hr.), perioadă în care capitala însăși a căzut în mâinile inamicilor, fiind incendiată.

Perioada Regatului Nou (1380-1200 î.Hr.) a fost cea mai strălucită din istoria hititilor, acesta fiind întemeiat de către regele Suppilulium I (1380-1346 î. Hr.). El a reinstaurat autoritatea hitită în cea mai mare parte a Asiei Mici. A extins frontierele până în Liban și Siria. Bătălia de la Kades, din anul 1296 î. Hr., dintre hititi și egipteni a ramas memorabilă. Mai târziu regele Hattusilis al III-lea a încheiat un tratat de pace cu Ramses al II-lea, regele Egiptului. Documentul, primul de acest fel din istoria omenirii, a fost consemnat în scris pe tablite (descoperite la Hattusas).

Declinul și apoi prăbușirea Regatului Hitit (1200 î. Hr.) sub loviturile "popoarelor marii" au urmat după aceea. Capitala Hattusas a fost prefăcută în ruină. Frigienii au ocupat ulterior acest teritoriu întemeind aici primul lor stat.